

Dossier:
de jonge groepen

Kunnen jonge artiesten geholpen worden?

Sinds enkele jaren schieten in Brussel en elders theatergroepen als paddestoelen uit de grond. Wie zijn ze en waar komen ze vandaan? Hoe schrapen ze de centen bij elkaar voor hun werk? Komen ze aan de bak in de kunstencentra? Halen ze de kolommen van de pers? Wat kan het publiek verwachten? Daarover een heus Etcetera-dossier.

We openen met een gesprek dat Pieter T'Jonck had met een aantal betrokkenen. Hildegard De Vuyst, ex-directrice van het Gentse Nieuwpoortteater, formuleert een aantal bedenkingen. Bart Van den Eynde stelde een 'gouden gids' van het jonge theater samen en Benoit Vreux brengt verslag uit van hoe het bij onze Franse landgenoten toegaat.

Nauwelijks vijftien jaar geleden diende zich in het Vlaamse theater een nieuwe generatie aan: Jan Fabre, Anne Teresa De Keersmaeker, Jan Lauwers, de kunstencentra, et cetera.

Is er nu weer een generatiewissel? Hoe komt het dat die generatiebreuken in Vlaanderen zo radicaal zijn, dat er zo weinig doorstroming is?

Het fenomeen van de jonge groepen, daarover had Etcetera, in de persoon van Pieter T'Jonck, een gesprek met Mark De Putter van 't Stuc (Leuven), Peter Vandenbempt van Tristero (groep die onderdak vond in 't Stuc), Dirk Verstockt van de Beursschouwburg, Mark Bultereys van het CVA (Centrum voor Amateurkunsten, Anderlecht), Pol Vervaeke van cultureel centrum De Zeyp in Ganshoren, Guy Cassiers, acteur-regisseur bij het Kaaitheater en bij Stan, en Karel-Maria de Boeck, docent aan de Kleine Academie te Brussel. De Beursschouwburg, het CVA en de Zeyp hebben hun krachten gebundeld in Stagecoach om deze beginnende groepen een platform te geven.

Etcetera: Wat is het institutioneel kader waarbinnen deze jonge groepen werken? Waar vinden ze geld voor hun projecten, waar leven ze van?

Peter Vandenbempt: Onze werkwijze bij Tristero staat waarschijnlijk model voor hoe het overal toegaat in Brussel. We stappen naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie met een subsidieaanvraag voor een nieuw stuk. Je krijgt dan steeds minimum 100 000,- fr. Dat bedrag komt uit de pot 'culturele uitstraling'. Die bestaat sinds twee à drie jaar.

Mark Bultereys: Amateurgroepen worden dan weer ondersteund uit de pot volksonwikkeling. Het probleem voor de jonge theatermakers is dat de Brusselse amateurgroepen aan het verouderen zijn. Jonge mensen willen vaak wel theater spelen, maar herkennen zich niet

meer in de bestaande groepen en structuren. Ze stellen andere eisen. Het CVA ziet die jonge groepen dus niet meer. Toch zijn ze lang niet altijd professioneel, maar hun ambitie is groter dan amateurtoneel spelen. Heel wat jonge theatermakers belanden zo in een schemerzone van semi-professioneel werk. En omdat ze in die schemerzone zitten, worden ze vaak niet gerecenseerd. De pers volgt amateurtoneel immers niet. Ook qua publiek zitten ze in een schemerzone.

Karel-Maria de Boeck: Het gaat vaak om mensen die een werkloosheidsuitkering genieten; vaak hebben ze geen loonkosten, zodat ze alleen op zoek zijn naar financiering van de technische realisatie.

Peter Vandenbempt: Het klopt dat men kan optreden als werkloze, omdat voor het aanvragen van subsidies een vzw-structuur vereist is. Je kan dan kosteloos voor die vzw werken als werkloze.

Etcetera: Schemerzone qua positie tegenover het professionele theater, qua subsidiëring, werkstatuut, publiek, persreacties... Ook qua afkomst en opleiding, of gaat het hier toch vooral om mensen met een acteer- of een dramaturgie-opleiding?

Dirk Verstockt: Dat is toch ook heel verscheiden. Er zitten ook arbeiders bij die groepen. Maar een groot deel is inderdaad afkomstig van het conservatorium of de Kleine Academie, enkelen van het Ritcs. Tristero bestaat dan weer uit mensen met een dramaturgie-opleiding.

Gemene deler

Etcetera: Kan je, behalve de gedeelde voor-